

Obowiązki operatora w świetle ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową (SZWO) oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych¹, a także rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/573² i 2024/590³

Prewencja uwalniania substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) i fluorowanych gazach cieplarnianych (F-gazów) z urządzeń – operator musi podjąć wszelkie technicznie i ekonomicznie uzasadnione środki zapobiegawcze, aby eliminować wycieki czynnika (art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/573 oraz art. 21 rozporządzenia (UE) 2024/590)

Za celowe uwalnianie fluorowanych gazów cieplarnianych lub niezapobieganie wyciekowi fluorowanych gazów cieplarnianych grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł. (art. 48 pkt 33 ustawy o SZWO i F-gazach).

1. Dla urządzeń o wielkości napełnienia co najmniej 5 ton ekwiwalentu CO₂ (F-gazy) lub co najmniej 3 kg (SZWO) – obowiązki rejestracyjne w Centralnym Rejestrze Operatorów⁴:

- **Obowiązek założenia Karty Urządzenia (KU)** w systemie CRO w terminie 15 dni roboczych od dnia dostarczenia urządzenia na miejsce funkcjonowania lub od dnia zakończenia instalacji i napełnienia substancją (art. 14 ust. 4 ustawy o SZWO i F-gazach).

Za niesporządzenie Karty Urządzenia w ustawowym terminie grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 600 zł do 4 500 zł. (art. 47 pkt 5 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek dokonania korekty danych** w Karcie Urządzenia w ciągu 15 dni roboczych od otrzymania powiadomienia o błędach od wyspecjalizowanej jednostki prowadzącej rejestr (Instytut Chemii Przemysłowej) (art. 14 ust. 5 ustawy o SZWO i F-gazach).

Za niedokonanie korekty w terminie grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 600 zł do 4 500 zł (art. 47 pkt 5 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek zapewnienia odpowiednich osób do dokonywania wpisów danych** – wpisu danych do Karty Urządzenia mogą dokonywać osoby posiadające certyfikat dla personelu uprawniający do wykonywania czynności, których dane te dotyczą lub osoby posiadające dostęp do KU i dokonujące wpisu na podstawie pisemnego protokołu z wykonanych czynności otrzymanego od ww. osoby (art. 15 ust. 1 ustawy o SZWO i F-gazach).

Za dopuszczenie do dokonania wpisów w Karcie Urządzenia przez osobę bez uprawnień grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 600 zł do 4 500 zł (art. 47 pkt 7 ustawy o SZWO i F-gazach).

¹ Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2065 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/573 z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 517/2014 (Dz.U. L, 2024/573, 20.2.2024)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/590 z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową i uchylenia rozporządzenia (UE) (WE) nr 1005/2009 (Dz.U. L, 2024/590, 20.2.2024)

⁴ o którym mowa w art. 19 ustawy o SZWO i F-gazach

- **Obowiązek zachowania terminu wpisu** – zapewnienie, aby każda czynność (np. serwis, kontrola szczelności, naprawa) została odnotowana w Karcie Urządzenia w terminie do 15 dni roboczych od jej zakończenia (art. 15 ust. 2 ustawy o SZWO i F-gazach).

Za nieterminowy wpis grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 600 zł do 4 500 zł (art. 47 pkt 9 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek przechowywania danych** – przechowywanie aktualnej kopii Karty Urządzenia w formie elektronicznej i zabezpieczenie przed dostępem osób trzecich (art. 15 ust. 3 ustawy o SZWO i F-gazach).

2. Dla wszystkich urządzeń podlegających przepisom (niezależnie od wielkości napełnienia czynnikiem chłodniczym) – Procedury w przypadku awarii, serwisu i kontroli bieżących:

- **Obowiązek naprawy bez zbędnej zwłoki** – w przypadku wykrycia nieszczelności operator musi zapewnić jej natychmiastowe usunięcie (art. 4 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2024/573 oraz art. 21 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2024/590).

Za niezapewnienie naprawy [urządzenia] bez zbędnej zwłoki lub niezapewnienie kontroli czy naprawa była skuteczna w ciągu 1 miesiąca grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł. (art. 48 pkt 33 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek weryfikacji naprawy** – zapewnienie wykonania kontroli szczelności po naprawie w okresie od 24 godzin do 1 miesiąca od momentu zakończenia prac naprawczych (art. 4 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2024/573).

Za brak kontroli sprawdzającej we wskazanym oknie czasowym grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 33 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek zapewnienia odzysku** F-gazów przez osoby, które posiadają odpowiednie certyfikaty personalne przewidziane w art. 10 rozporządzenia (UE) 2024/573 (i analogicznie **odzysku** SZWO) z likwidowanych urządzeń, w celu poddania tych substancji recyklingowi lub regeneracji albo zniszczeniu (art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/573 oraz 20 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/590)

Za brak zapewnienia odzysku SZWO i F-gazów z urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 2 i art. 48 pkt 13 ustawy o SZWO i F-gazach).

3. Obowiązek zapewnienia okresowych kontroli szczelności – ich zlecenie zgodnie z poniższym harmonogramem (art. 5 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2024/573 oraz art. 21 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/590):

Za nieterminowe zlecenia obowiązkowych przeglądów szczelności lub całkowity ich brak grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 7 ustawy o SZWO i F-gazach)

Tabela 1: Harmonogram kontroli szczelności urządzeń zawierających SZWO wg rozporządzenia (UE) 2024/590

Wielkość napełnienia w obiegu chłodniczym (SZWO z Załącznika I, np. stary czynnik R22)	Częstotliwość kontroli szczelności
co najmniej 3 kg, ale mniej niż 30 kg substancji	co najmniej raz na 12 miesięcy
co najmniej 30 kg, ale mniej niż 300 kg substancji	co najmniej raz na 6 miesięcy
równa lub większa niż 300 kg substancji	co najmniej raz na 3 miesiące

Tabela 2: Harmonogram kontroli szczelności urządzeń zawierających F-gazy wg rozporządzenia (UE) 2024/573

Wielkość napełnienia dla F-gazów / HFC (Załącznik I, np. R410A, R32, R134a)	Wielkość napełnienia dla nowych F-gazów / HFO (Sekcja 1 Załącznika II, np. R1234yf)	Częstotliwość kontroli BEZ detektora wycieków	Częstotliwość kontroli Z detektorem wycieków
Mniejsza niż 50 ton CO ₂ (obowiązek od co najmniej 5 ton lub od co najmniej 10 ton dla urządzeń hermetycznych)	Mniejsza niż 10 kg czystego czynnika (obowiązek od co najmniej 1 kg lub od co najmniej 2 kg dla urządzeń hermetycznych)	Co najmniej raz na 12 miesięcy	Co najmniej raz na 24 miesiące
Od co najmniej 50 do poniżej 500 ton CO ₂	Od co najmniej 10 kg do poniżej 100 kg czystego czynnika	Co najmniej raz na 6 miesięcy	Co najmniej raz na 12 miesięcy
Równa lub większa niż 500 ton CO ₂	Równa lub większa niż 100 kg czystego czynnika	Co najmniej raz na 3 miesiące	Co najmniej raz na 6 miesięcy

Urządzenia oznakowane jako urządzenia hermetycznie zamknięte zwolnione są z kontroli szczelności, jeśli:

- zawierają F-gazy (Załącznik I do (UE) 2024/573) w ilości mniejszej niż 10 ton ekwiwalentu CO₂,
- zawierają nowe F-gazy (Sekcja I załącznika II do (UE) 2024/573) w ilości mniejszej niż 2 kg czynnika,
- zawierają substancje zubożające warstwę ozonową SZWO (Załącznik I do (UE) 2024/590) w ilości mniejszej niż 6 kg czynnika.

4. Obowiązkowe systemy wykrywania wycieków:

- **Obowiązek montażu systemu wykrywania wycieków** – operator urządzeń wymienionych w art. 5 ust. 2 lit. a) - d) rozporządzenia (UE) 2024/573 jest zobowiązany do zainstalowania systemu wykrywania wycieków w urządzeniach zawierających fluorowane gazy cieplarniane wymienione w załączniku I w ilości co najmniej 500 ton ekwiwalentu CO₂ lub gazy wymienione w sekcji 1 załącznika II w ilości co najmniej 100 kg (art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/573).

Za brak zainstalowanego systemu wykrywania wycieków, grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 9 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Obowiązek kontroli systemu wykrywania wycieków** – operator urządzeń wymienionych w art. 5 ust. 2 lit. a) - e) rozporządzenia (UE) 2024/573 jest zobowiązany do zapewnienia kontroli systemu wykrywania wycieków przynajmniej raz na 12 miesięcy (art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/573).

Za niezapewnienie w terminie kontroli systemu wykrywania wycieków grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 10 ustawy o SZWO i F-gazach).

5. Bez względu na wielkość i typ instalacji – Wymogi formalne dotyczące wykonawców, personelu i sprawozdawczości zewnętrznej:

- **Weryfikacja certyfikatów personelu oraz certyfikatów przedsiębiorców firm zewnętrznych** – operator, w celu zapobiegania wyciekom oraz zapewnienia prawidłowej eksploatacji instalacji, ma obowiązek dopuszczać do prac konserwacyjnych, naprawczych oraz kontrolnych wyłącznie techników posiadających ważny certyfikat personalny UDT (art. 20 ustawy o SZWO i F-gazach oraz przedsiębiorstwa posiadające certyfikat dla przedsiębiorców (art. 29 ustawy o SZWO i F-gazach).

Za niezapewnienie, aby podmiot, któremu zleca się wykonanie czynności konserwacyjne, naprawcze oraz kontrolne, posiadał certyfikat niezbędny dla danego zastosowania i wykonywanej czynności, grozi administracyjna kara pieniężna w wysokości od 4 000 zł do 15 000 zł (art. 48 pkt 25 ustawy o SZWO i F-gazach).

- **Zgodność z innymi rejestrami środowiskowymi** – operator musi zadbać, aby dane o masie wycieków i dopełnień czynników chłodniczych w systemie CRO były w 100% zgodne ze sprawozdaniami dla Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE).